

Spis treści

Wprowadzenie – aktywność sportowa w terapii i profilaktyce – <i>Bartosz Molik</i>	1
1 Osoby z niepełnosprawnością w sporcie	7
1.1. Osoby niewidome i słabowidzące – <i>Izabela Rutkowska</i>	7
1.2. Osoby z uszkodzonym słuchem – <i>Anna Kuder</i>	29
1.3. Osoby z uszkodzeniem rdzenia kręgowego – <i>Natalia Morgulec-Adamowicz</i>	54
1.4. Osoby z chorobami reumatycznymi – <i>Teresa Sadura-Sieklucka</i>	70
1.5. Osoby po amputacji kończyn – <i>Piotr Bęcki</i>	85
1.6. Osoby z zaburzeniami neurologicznymi – <i>Marta Sidaway, Renata Ujma</i>	97
1.7. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną – <i>Andrzej Myśliwiec, Waldemar Skowroński</i>	125
2 Światowe ruchy sportowe niepełnosprawnych: Paralympic, Deaflympics i Special Olympics – różnice i podobieństwa – <i>Andrzej Kosmol</i>	137
3 Ruch sportowy Special Olympics – <i>Andrzej Myśliwiec, Waldemar Skowroński</i>	147
3.1. Założenie, misja, filozofia Olimpiad Specjalnych	147
3.2. Historia Olimpiad Specjalnych	151
3.3. Dyscypliny	155
3.4. Zalecenia do treningu	170
4 Ruch paraolimpijski	177
4.1. Historia światowego sportu paraolimpijskiego – <i>Joanna Sobiecka</i>	177
4.2. Historia polskiego sportu paraolimpijskiego – <i>Joanna Sobiecka</i>	184
4.3. Organizacja sportu niepełnosprawnych na świecie – <i>Andrzej Kosmol</i>	194
4.4. Organizacja sportu niepełnosprawnych w Polsce – <i>Andrzej Kosmol</i>	201
4.5. Klasyfikacja i kod klasyfikacyjny MKPar – <i>Jolanta Marszałek, Bartosz Molik</i>	207
4.6. Sporty letnie	225
Parałyżectwo – <i>Andrzej Kosmol</i>	225
Paralekkoatletyka – <i>Grzegorz Bednarczuk, Izabela Rutkowska</i>	230
Parabadminton – <i>Bartłomiej Mróz</i>	248
Boccia – <i>Beata Dobak-Urbańska, Marta Kinga Łabęcka</i>	251
Parakajakarstwo – <i>Krystyna Nowacka</i>	265
Parakolarstwo – <i>Grzegorz Bednarczuk</i>	277
Paraujeźdżenie – <i>Patrycja Anna Gepner</i>	284
Szermierka na wózkach – <i>Tadeusz Nowicki</i>	289
Parajudo – <i>Stanisław Kuźnicki</i>	293
Powerlifting – <i>Rafał Tabęcki</i>	298
Parawioślarstwo – <i>Weronika Jagodzińska, Joanna Śliwińska</i>	305
Parastrzelectwo sportowe – <i>Grzegorz Bednarczuk</i>	311
Showdown – <i>Grzegorz Bednarczuk</i>	315

Parapływanie – Anna Ogonowska-Słodownik, Andrzej Kosmol	318
Paratenis stołowy – Elżbieta Madejska	330
Parataekwondo – Tomasz Pyciarz	358
Tenis na wózkach (TnW) – Piotr Jaroszewski, Adam Królak	362
Paratriathlon – Izabela Rutkowska	370
Parataniec sportowy – Iwona Ciok	378
4.7. Gry zespołowe	394
Koszykówka na wózkach – Jolanta Marszałek, Bartosz Molik.	394
Goalball – Grzegorz Bednarczuk	406
Rugby na wózkach – Natalia Morgulec-Adamowicz, Bartosz Zielski	415
Piłka siatkowa na siedząco – Jolanta Marszałek, Bożydar Abadżijew	426
Piłka nożna 5-osobowa – Agnieszka Magdalena Nowak, Marta Kinga Łabęcka	435
Amp futbol – Agnieszka Magdalena Nowak	440
Piłka nożna 7-osobowa – Agnieszka Magdalena Nowak	444
Piłka nożna na wózkach – Agnieszka Magdalena Nowak	449
Hokej na wózkach – Anna Ogonowska-Słodownik	456
Piłka ręczna na wózkach – Anna Ogonowska-Słodownik, Marta Kinga Łabęcka	459
4.8. Sporty zimowe	462
Narciarstwo alpejskie – Piotr Marek	462
Parabieg narciarskie – Ewelina Marcisz	472
Parabiathlon – Ewelina Marcisz	478
Curling na wózkach – Agnieszka Schröder	482
Parahokej – Marta Kinga Łabęcka	493
Parasnowboard – Małgorzata Kelm	496
5 Ruch sportowy Deaflympics – Anna Kuder, Natalia Morgulec-Adamowicz	501
5.1. Historia olimpizmu Głuchych	502
5.2. Polski Związek Sportu Niestoszących	507
5.3. Aktywność fizyczna, nauczanie ruchu oraz trening sportowy osób głuchych i niedosłyszających	511
5.4. Rozwiązania komunikacyjne implementowane podczas treningu i zawodów	513
6 Nauki społeczne a sport niepełnosprawnych – David Howe, Carla Filomena Silva	519
6.1. Wstęp	519
6.2. Integracja i sport niepełnosprawnych	521
6.3. Ciało paraolimpijczyków	522
6.4. Organizacje klasyfikujące w sporcie niepełnosprawnych	525
6.5. Technologia w sporcie niepełnosprawnych	527
6.6. Podsumowanie	528
7 Psychologia w sporcie niepełnosprawnych – Maciej Wilski	531
7.1. Wstęp	531
7.2. Bariery w podejmowaniu aktywności fizycznej	532
7.3. Potencjał podmiotowy osoby niepełnosprawnej – zasoby psychologiczne	540
7.4. Formy wspomagania psychologicznego	549
7.5. Podsumowanie	554

8	Nowoczesne technologie w sporcie niepełnosprawnych – Andrzej Kosmol, Bartosz Molik	561
8.1.	Definicje	561
8.2.	Klasyfikacja technologicznych rozwiązań	562
8.3.	Rozwój technologii w sporcie niepełnosprawnych	563
8.4.	Technologie przyszłości – kontrowersje i wyzwania	569
9	Urazowość w sporcie niepełnosprawnych – Wojciech Glinkowski	575
9.1.	Wstęp	575
9.2.	Czynniki ryzyka doznania urazu	576
9.3.	Podsumowanie	583
10	Badania naukowe w sporcie niepełnosprawnych – Natalia Morgulec-Adamowicz, Andrzej Kosmol	587
11	W kierunku integracji – Andrzej Kosmol, Bartosz Molik, Natalia Morgulec-Adamowicz ...	599
11.1.	Od rehabilitacji do sportu osób niepełnosprawnych	599
11.2.	Od sportu osób niepełnosprawnych do sportu profesjonalnego	601
	Skorowidz	611

Współczesne społeczeństwo, dla którego głównym celem jest cel leczniczy. Podkreślano, że murowana „rehabilitacja poprzez sport” jest weież zasadniczym zadaniem, ale stąd nie może wynikać praca, zmyta z życia. W tym terapeutów oraz organizatorów zajęć sportowych. Jednakże współpraca z lekarzami, z zakwaterowanymi społeczeństwa, coraz bardziej rozwija się i przynosi aktywność sportową na wysokim poziomie. Zmianie do lepszego to kolejny etap rozwoju niepełnosprawności (już nie tylko osoby niepełnosprawne, ale też rodzice czy z amputacją). Rozwój technologii i medycyny, co zazwyczaj powoduje dostępność zalet rekreacyjnych, a także większe potrzeby i możliwości aktywnego spędzania czasu, przynosi przez osoby z niepełnosprawnościami nowe możliwości, z których ewoluował np. kierunek sportu amatorskiego, powszechnego. Z kogo wzrostający poziom rywalizacji sportowej, rozrastający się system zawodów sportowych, większe możliwości bezpieczeństwa w sporcie, wyższe dobro w zakresie paralimpicznym, osiągnięcie coraz większych możliwości funkcjonalnych osób minimum niepełnosprawności, zainteresowanie ze strony mediów i organizacji, a także wyrównywanie uczestnictwa w sporcie osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych (tyley czynnikami, które wprowadziły SN na poziom sportu amatorskiego, profesjonalnego).

Związek terapii ze „SN, rehabilitacja poprzez sport” – sport powszechny – sport wyższy (np. paralimpiada), wskazuje na zależności charakterystyczne dla sportu pełnosprawnych. Oba pierwsze poziomy ujęte są w zakresie działań przedwrotne i to w nich ogromną rolę odgrywają terapeuti, wykorzystujący w swojej pracy takie